

МЕДИЧНА ОСВІТА

© М.І. Грищук, Т.В. Князевич-Чорна, О.В. Бойко, О.Г. Попадинець

УДК 378.147

М.І. Грищук, Т.В. Князевич-Чорна, О.В. Бойко, О.Г. Попадинець

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет» (м. Івано-Франківськ)

Вступ. Процес здобуття освіти – одне з найважливіших і складних людських прагнень. Інтеграція України в Європейський простір вищої освіти потребує удосконалення існуючої організаційно-функціональної освітньої моделі [7].

Реформування підготовки спеціалістів із вищою медичною освітою спрямоване на підготовку висококваліфікованих фахівців, ґрунтовно обізнаних із найсучаснішими світовими науковими досягненнями. Ці процеси вимагають законодавчого регулювання, науково-теоретичного обґрунтування, навчально-методичного та кадрового забезпечення [3].

Освітньо-кваліфікаційні характеристики спеціалістів-медиків із числа іноземців будуть свідчити про конкурентноспроможність національної системи медичної освіти на світовому ринку освітніх послуг, які будуть відповідати світовим стандартам. Тому, в умовах сьогодення, доцільним є створення оптимальних умов та ефективних прогресивних методів навчання і контролю знань студентів [5].

Основна частина. Морфологічні дисципліни – одні з перших фундаментальних дисциплін, які опановує іноземний студент на першому та другому курсах у медичному ВУЗі. Ґрунтовні знання структурних компонентів різних рівнів організації живої матерії, а саме, клітин, тканин, органів та процеси їх розвитку закладуть підвалини глибокого розуміння морфогенезу захворювань та будуть основою клінічного мислення майбутнього практичного лікаря.

Морфологічні дисципліни вивчаються студентами на лекціях, практичних, консультаційних заняттях, під час самостійної роботи, які взаємно доповнюють одні одних.

Майстерність викладача, який проводить заняття у групах студентів-іноземців визначається не тільки знанням предмету та психології його засвоєння, але й умінням будувати свою діяльність таким чином, щоб у даному конкретному випадку досягти максимально найкращих результатів.

Під час навчання на першому курсі процеси психо-фізіологічної адаптації студентів ускладнюються різним загальноосвітнім та мовним рівнем підготовки, практичним оволодінням технікою спілкування. Проблема подолання мовного бар'єру, здебільшого, є спільною для студентів та викладачів, оскільки, англійська мова не є рідною для них. У різних країнах світу особливі підходи до її вивчення та вимови, що породжує проблеми спілкування та порозуміння

на практичних заняттях, лекціях, під час консультаційних годин. Труднощі засвоєння морфологічних дисциплін пояснюються і необхідністю вивчення великої кількості медичних термінів. Оволодіння студентами-іноземцями медичною термінологією – це оволодіння понятійною складовою медичної науки, оскільки саме такі терміни відображають основні поняття всіх галузей медицини, пов'язуючи їх між собою. Терміни інтегрують основну наукову інформацію. Доцільно вивчати медичну термінологію, керуючись системно-термінологічним принципом і врахуванням побудови термінології як макротерміносистеми. Таким чином, іноземні студенти отримують знання, що дозволяють їм увявити систему, яка по великому рахунку, є понятійною моделлю медичної мови. Тому вивчення та освоєння цієї системи відіграє провідну роль у концептуалізації наукового пізнання.

Невід'ємною частиною вивчення медичних дисциплін, зокрема, морфологічних, є самостійна робота студентів, згідно з ідеями Болонського процесу та рекомендаціями МОЗ України [2]. Якісна самопідготовка до занять можлива за наявності методичних розробок для студентів, лекційних матеріалів та підручників. Під час підготовки до занять закладаються основи розуміння будови клітин, тканин та органів, з'являється можливість поєднати їх із біохімічними та фізіологічними процесами, які відбуваються на різних рівнях організації живого. Не менш важливою ланкою в забезпеченні самопідготовки студентів-іноземців є проведення консультаційних занять на кафедрі. Такі заняття дають можливість кожному студенту-іноземцю з'ясувати конкретні питання, які є важкозрозумілими саме для нього, пов'язати теоретичні знання з практичними навичками. В свою чергу, викладач має можливість максимально індивідуалізувати процес навчання.

Лекція, як одна з форм навчального процесу, має бути цікавою, зрозумілою та інформативною [3]. В тексті кожної морфологічної лекції закладені внутрішні системно-змістові зв'язки між різними розділами, які об'єднують її у дидактичні блоки. В свою чергу, кожен блок містить кілька дидактичних одиниць, ступінь складності яких залежить від теми лекції. Також, готуючись до лекції, викладач проектує графічний зміст лекції, komponує унаочнення, визначає порядок їх демонстрування, поєднуючи це з вербальною інформацією. Усна мова відрізняється

від письмового тексту елементами розмовного стилю, емоційністю, імпровізацією. Читаючи лекції для студентів-іноземців молодших курсів, слід навчати їх вмінню вибирати основне, застосовувати аббревіатуру, скорочення, графічно виділяти формулювання, поняття, терміни, визначення з наступним конспектуванням.

Процес навчання у вищій школі передбачає практичні заняття, метою яких є поглиблення вивчення дисциплін. Практичні заняття відіграють важливу роль у формуванні навиків у студентів, забезпечують застосування отриманих знань для вирішення практичних завдань разом із викладачем. Вони розвивають наукове мислення і мову, дозволяють перевіряти якість знань, слугують засобом оперативного зворотного зв'язку. План практичних занять відповідає загальним ідеям та спрямуванням дисципліни. Методика проведення може бути різною. Важливо, щоб різними методами була досягнута загальна дидактична мета. Слід організувати практичне заняття так, щоб студенти постійно відчували наростання складності виконуваних завдань, відчували позитивні емоції від переживання власного успіху в навчанні, були зайняті творчою роботою, пошуками правильних рішень. Студенти повинні отримати можливість розкрити і проявити свої здібності, свій особистий потенціал. Тому викладач, готуючись до занять, повинен враховувати рівень підготовки та інтереси кожного студента в групі, виступаючи в ролі консультанта і не порушуючи самостійності та ініціативності студентів. Використовуючи схеми та малюнки, електронограми та мікропрепарати, які збагачені описами, з різноманітних літературних видань ми допомагаємо студентам зрозуміти субмікроскопічну та мікроскопічну будову органів, тканин, клітин. Розглядаючи мікропрепарати на світлооптичному рівні на практичних заняттях, студенти

користуються кольоровими атласами, навчальними таблицями, методичними посібниками, підготовленими співробітниками кафедри.

У педагогічній практиці все частіше акцентується увага на методі проблемного навчання. На кафедрі провадиться практика вирішення ситуаційних тестових задач, які розроблені російською та англійською мовами, що дозволяє студентам розвивати клінічне мислення та спонукає до усвідомлення необхідності вивчення фундаментальних морфологічних наук. Окрім цього, тестові завдання є об'єктивним елементом самоперевірки та самоконтролю, а також використовуються під час підсумкових модульних занять.

Стрімкий розвиток глобальних інформаційних мереж сприяє загальному прогресу освітньої галузі. Це – один із найбільш швидких, доступних, зручних та економічно виправданих способів отримання інформації. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання є невід'ємною складовою сучасної вищої медичної освіти [6]. Доволі цікавою формою отримання морфологічних знань для студентів-іноземців є перегляд навчальних програм, відеофільмів, електронних атласів із звуковим супроводом та демонстрацією моделей різноманітних процесів в організмі. Це сприяє кращому розумінню, запам'ятовуванню матеріалу, уточненню неповних уявлень про будову чи розвиток певних органів та систем людського організму [1].

Висновки. Таким чином, у світлі Болонського процесу викладання морфологічних дисциплін іноземним студентам передбачає належне забезпечення методичними матеріалами, основною та додатковою літературою, віртуальними засобами навчання, що відповідатимуть міжнародному рівню кредитно-модульної організації навчального процесу та сприятимуть постійному підвищенню рівня володіння іноземними мовами відповідно до специфіки дисципліни викладачами кафедри.

Список літератури

1. Болонський процес і система організації практичної підготовки студентів / Є. М. Нейко, Л. В. Глушко, М. І. Мізюк [та ін.] // Медична освіта. – 2007. – № 2. – С. 56 – 58.
2. Грубіянко В. В. Нова парадигма вищої освіти в контексті Болонського процесу / В. В. Грубіянко, І. І. Бабин // Медична освіта. – 2004. – № 3– 4. – С. 7– 14.
3. Лекція на теоретичній кафедрі / І.Р. Мисула, В.В. Файфура, Я.І. Гонський [та ін.] // Медична освіта. – 2001. – №3. – С. 24-30.
4. Поляченко Ю.В. Медична освіта у світі та Україні / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерій, О. П. Волосовець [та ін.] – Навч. посібник. – Київ: Книга-плюс. – 2005. – 383 с.
5. Москаленко В.Ф. Медична освіта в Україні та Болонський процес: реальність та шляхи приєднання до Європейського освітнього і наукового простору / В. Ф. Москаленко // Журнал Академії медичних наук України. – 2005. – № 1. – С. 36 – 45.
6. Побуцький О.О. Застосування інноваційних методів унаочнення та візуалізації у підготовці медичних кадрів / О.О. Побуцький // Галицький лікарський вісник. – 2010. – Т. 17, № 2, Ч. 1. – С. 126 – 128.
7. Матеріали науково-практичного семінару «Кредитно-модульна система підготовки фахівців у контексті Болонської декларації». – Львів: Вид-во «Львівська політехніка», 2003. – 111с.

УДК 378.147

ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ МОРФОЛОГИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН СТУДЕНТАМ – ИНОСТРАНЦАМ Гришук М.И., Князевич-Чорна Т.В., Бойко Е.В., Попадинец О.Г.

Резюме. Авторы делятся опытом преподавания морфологических дисциплин в соответствии с принципами Болонского процесса, учитывая индивидуальные особенности общеобразовательного уровня студентов факультета подготовки иностранных граждан.

Ключевые слова: Болонский процесс, обучение, студенты-иностранцы.

УДК 378.147

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ МОРФОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ

Грищук М.І., Князевич-Чорна Т.В., Бойко О.В., Попадинець О.Г.

Резюме. Автори діляться досвідом викладання морфологічних дисциплін згідно з принципами Болонського процесу, враховуючи індивідуальні особливості загальноосвітнього рівня підготовки студентів факультету підготовки іноземних громадян.

Ключові слова: Болонський процес, навчання, студенти-іноземці.

UDC 378.147

Features Training Of Morphological Sciences For Foreign Students

Hryschuk M. I., Knyazevych-Chorna T.V., Boyko O. V., Popadynets O. H.

Summary. The authors share their experience in teaching morphological sciences in accordance with the principles of the Bologna process, taking into account individual characteristics educational level of students of the Department of Foreign Citizens Training.

Key words: Bologna process, education, foreign students.

Стаття надійшла 12.10.2011 р.